

ження витрат у довгостроковому періоді, задля оптимізації їхнього рівня. Саме тому стратегічне управління витратами є невід'ємною частиною управлінського обліку підприємства.

Література:

1. Качмарик Я.Д. «Інформаційно-методологічні аспекти формування стратегії управління витратами підприємства» / Качмарик Я.Д., //»Науковий вісник». – 2007. – №17. – с.253-257
2. Партин Г.О. «Формування стратегічної моделі управління витратами підприємства»// «Фінанси України». – 2004. – № 4. – с. 216-219
3. Ясінська Я.І., «Місце стратегічного управління витратами у системі стратегічного менеджменту підприємства»//»Науковий вісник». – 2007. – №17 -с.238-246
4. Ященко О.І. Стратегічний підхід в управлінні витратами підприємства / Ященко О.І., Майданська О.М // «Науковий вісник». – 2008. – №18 – с.145-149
5. Семанюк В.З. Формування підсистеми стратегічного обліку в умовах ринкових відносин // Формування ринкових відносин в Україні: Збірник наукових праць. Вип. 11 (114) / наук.ред. І.Г.Манцуров. – К., 2010. – С.59-64.
6. Семанюк В.З. Формування нових видів обліку та перспективи їх розвитку // Вісник ТНЕУ. – 2009.– Випуск 3. – С.12-116

Науковий керівник: к.е.н., доцент Семанюк В. З.

*Шинкарюк Оксана,
студентка групи РКзм-52*

СТРАТЕГІЯ АНТИКРИЗОВИХ ЗАХОДІВ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасний етап розвитку нашої держави зумовлює високі вимоги до оцінки ефективності функціонування економічних систем різних рівнів. Основну увагу приділяють підприємству як первинній, основній, самостійній ланці економіки, що створює конкретні економічні блага, а отже, є першоосновою національного багатства України.

Виникла проблема виживання підприємства в умовах нестабільності зовнішнього середовища та своєчасного виявлення негативних тенденцій, які можуть свідчити про настання кризового стану.

Підприємство, як і будь-яка система іншого походження та призначення, незалежно від форми власності, галузі та масштабів діяльно-

сті, підпорядковується циклічним законам життєдіяльності. Можливість модифікуватися, переходити на вищі стадії розвитку або ж, навпаки, потрапляти у кризовий стан, потребує від організації зміни мети, стратегій та способів їх реалізації.

Загальна тривалість життя організації може включати кілька життєвих циклів організації. У свою чергу, стадії життєвих циклів організації – це проміжки часу, протягом яких діяльність підприємства характеризується відносною стабільністю таких параметрів, як: напрям та інтенсивність розвитку; стратегічні та тактичні цілі; способи і особливості формування ресурсного потенціалу; конфігурація організаційного механізму. У працях американського дослідника І. Адізеса пропонується крива життєвого циклу підприємства, а етапи його розвитку автор порівнює за аналогією зі зростом людини (рис. 1) [1, с. 39]. Увесь цикл життя розділений на дві частини – ріст і старіння. Згідно з І. Адізесом, будь-яке підприємство приречене на старіння і вмирання.

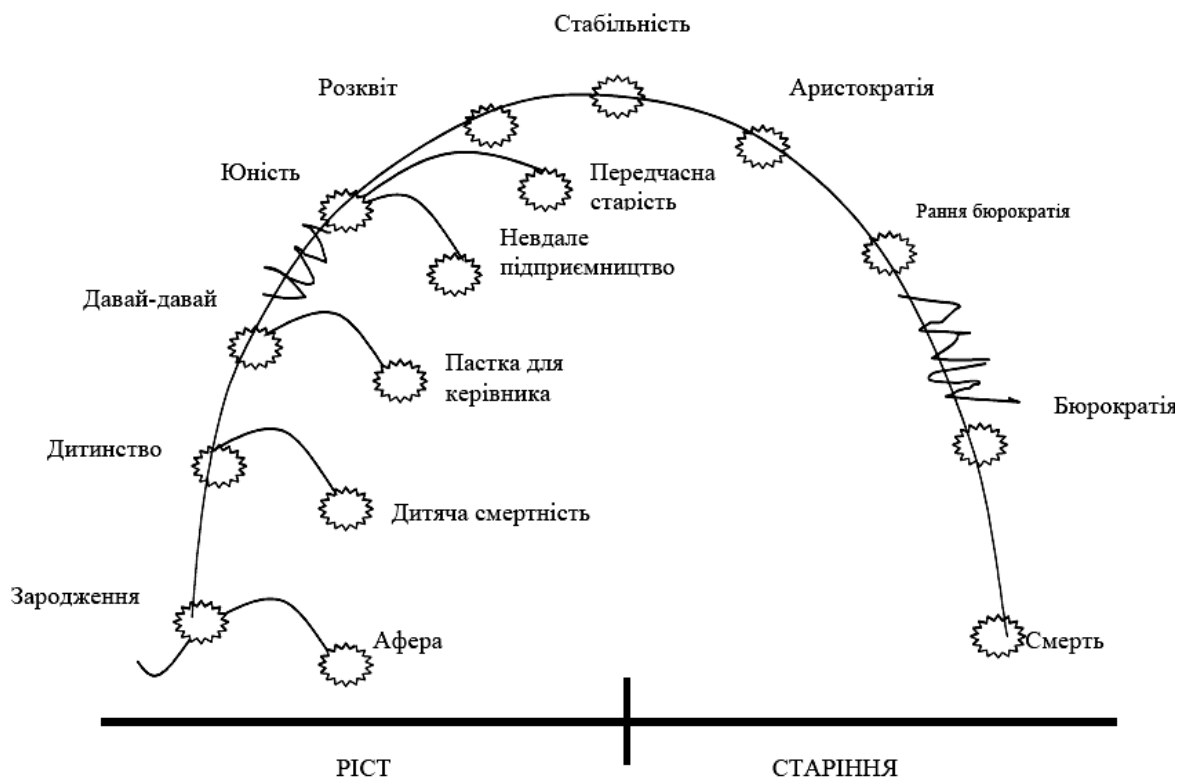

Рис. 1. Стадії життєвого циклу підприємства

Отже, теорія І. Адізеса концентрує свою увагу на двох важливих параметрах життєдіяльності організації: гнучкість і контрольованість. Добре відомо, що молоді підприємства дуже гнучкі та мобільні, але слабо контрольовані і коли підприємство зростає, співвідношення змінюється – контрольованість зростає, а гнучкість зменшується.

У сучасній економічній літературі досить часто вживається поняття «криза» та «кризові явища». Англійський економіст Джон М. Кейнс відзначав: «В економічному циклі є й ще одна характерна риса, що наша теорія повинна пояснити, якщо вона правильна, саме явище кризи, тобто раптову й різку, як правило, зміну зростаючої тенденції знижуючою, тоді як під час зворотного процесу такого різкого повороту найчастіше не буває» [2, с. 29].

Можемо погодитися з С.Я. Салигою та його співавторами [2], що криза являє собою зміну тенденцій динамічного розвитку підприємства наслідком якої є тенденція погіршення фінансово-економічного стану підприємства. Фінансова неспроможність підприємства включає в себе дві складові: зовнішню – неспроможність підприємства розраховуватись за своїми поточними зобов'язаннями, і внутрішню – нездатність фінансувати власну господарську діяльність.

Можна виділити такі основні причини виникнення кризового стану на підприємствах торгівлі: Макроекономічні: настання стадії кризи в життєвому економіки держави; спад кон'юнктури в економіці в цілому; значний рівень інфляції; зниження купівельної спроможності населення; нестабільність господарського (і особливо податкового) законодавства; нестабільність фінансового і валютного ринків; посилення конкуренції в галузі; посилення монополізму на ринку.

Мікроекономічні: неплатоспроможність або реальна загроза втрати платоспроможності; дефіцит у фінансуванні; неефективна збутова політика; низький рівень управління; відсутність довгострокової стратегії.

Кризові явища на підприємстві настають не відразу, а мають певну динаміку розвитку: починаючи із «слабких сигналів», вони поступово розростаються до відкритої фази гострої кризи, яка завершується банкрутством. Тому завданням внутрішнього аналізу є встановлення таких слабких сигналів та розробка комплексу заходів щодо їх усунення.

Зростання кількості неплатоспроможних підприємств в країні призводить до ще більшого поглиблення економічної кризи.

Абсолютно логічним є те, що залежно від того за яких умов настання кризової ситуації підприємство буде її по-різному сприймати і вживати заходи щодо виходу з неї.

Антикризове управління підприємством багато в чому залежить від того, в яких умовах працює підприємство, які у нього існують можливості та обмеження на момент виникнення кризової ситуації. Під антикризовим управлінням мається на увазі система стратегічних заходів, спрямованих на попередження кризової ситуації, а у разі настання такої, система заходів щодо виходу з неї з урахуванням всіх

наявних можливостей з якнайменшими втратами і досягнення позитивного результату в майбутньому.

Основною метою антикризового управління господарюючим суб'єктом є розробка й першочергова реалізація заходів, спрямованих на нейтралізацію найнебезпечніших явищ, що призводять до кризового стану; заходів, спрямованих на швидке поновлення платоспроможності й відновлення достатнього рівня фінансової стабільності господарюючого суб'єкта, що забезпечують його вихід із кризового стану.

Головне в антикризовому управлінні – своєчасна та дійова реакція на істотні зміни зовнішнього середовища. Тому в процесі антикризового управління треба застосовувати такі управлінські інструменти, які спроможні усунути тимчасові труднощі та розв'язати інші назрілі проблеми підприємства. Успішне подолання кризи на підприємстві визначається двома основними чинниками: наявністю реального плану антикризових заходів та його забезпеченням. Антикризовий план має включати не лише заходи з фінансового оздоровлення підприємства, а й заходи, що спрямовані на попередження кризи.

До них можуть належати: можливість вести облік у торговельних мережах з різноманітними формами торгівлі та схемами обліку; можливість обліку за купівельними цінами або за цінами продажу для торговельних мереж роздрібної або оптово – роздрібної торгівлі; можливість автоматичного поповнення товарних запасів за допомогою закладеної в інформаційну систему сукупності рішень й ще ряд заходів спрямованих на швидке поновлення платоспроможності й відновлення достатнього рівня фінансової стабільності господарюючого суб'єкта, що забезпечують його вихід із кризового стану.

Список використаних джерел:

1. Adizes I. Corporate Lifecycles: how and why corporation grow and die and what to do about it. Englewood Cliffs / I. Adizes I. N.J.: Prentice Hall, 1998.- 194 s.
2. Салига С.Я. Антикризове фінансове управління підприємством: монографія / С.Я. Салига, Є.І. Ляшенко, Н.В. Дацій, С.О. Корецька, Н.В. Нестеренко, К.С. Салига. – К., 2005. – 208 с.
3. Бусыгин А.В. Предпринимательство: Учебник. / А.В. Бусыгин – К.: Дело, 2002. – 640 с.
4. Власова Н.О. Економіка та організація господарської діяльності торгових ринків: монографія / Н.О.Власова, С.М. Сукачова. – Хрків: ХДУХТ, 2006. – 185 с.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Данилюк І. В.